

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.

PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4—, na po godinu K 2—, a na četvrt godine K 1—, s poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americu K 1-40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i otpravništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šetka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petlini redak u redakcijskom dijelu po 30 fil. u oglašnom 10 fil. Za oglaše, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust.

Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne

Godina III.

U Samoboru, 15. studenoga 1908.

Broj 2004

Povelja Bele IV. Samoboru.

Posljednji put smo javili u našem listu, da se je trgovišni načelnik g. Čop obratio na pristava kr. zemaljskog arhiva i poznatog stručnjaka g. Emilija Laszowskoga, da za općinu prevede povelju, koju je kralj Bela IV. izdao trgovištu Samoboru godine 1242.

Na ovo je ponukala načelnika okolnost, što općina nije imala dosele vjernog prijevoda pomenute povelje, koja se u originalu i dakako na latinskom jeziku čuva u trgovišnom arhivu, i na koju se naši pradjedovi toliko puta pozivahu u različitim zgodama i čuvali je kao svoju svetinju.

Prijevod, što ga je dosele imala općina, bio je manjkav, nepotpun, mjestimice nejasan, pak je opravdano i pohvalno, da si je sada općina pribavila tačan i vjeran prijevod ovog historijskog dokumenta.

Donosimo ovdje prijevod Beline povelje, uvjereni, da će naše gradjanstvo zanimati „stare pravice“, kojima je bilo nekoć obdareno trgovište Samobor.

Bela, božjom milošću kralj Ugarske, Dalmacije, Hrvatske, Rame, Srbije, Galicije, Lodomerije i Kumanije svim vjernima Krista, koji će ugledati ovo pismo pozdrav i sve dobro! Gdje godar držimo, da možemo kojima posredovanjem našega imena koristiti, pristoji nam se, da upotrebimo našu naklonost, a osobito da se istina ne prikri-

va ili nepravda da ne prevlada pravda. Zato hoćemo, da svi znadu, da su stupivši pred nas naši mješćani iz Samobora blizu grada Okića, zamolili nas postojano, da blagoizvolimo krepošću našega pisma potvrditi način i stanje njihove slobode, što im je milošću i providnošću pobožne uspomenne kralja Kolomana pokojnog našeg premilog brata prema sadržaju slobode mješćana petrinjskih darežljivo podijeljena.

I tako mi uvidivši korist njihovu, uvaživši „aklono njihove molbe, odlučismo ih po rečenoj slobodi za uvjeko urediti, koje niz vidili smo, da se tako imade u povlastici rečenoga našega brata: da ih najme ne smije suditi ni jedan od naših sudaca, izim starješine mjesta (maior villae), koga bi svojevoljno izabrali; i ako tužecima ne bi se moglo zadovoljiti sa strane njihovoga suca, dužan je i mora njihov sudac pred nama, a ne inače, pozvan glede iste parnice odgovarati. I ako bi oni pred sućem kogagod glede česa tužili, ima im se dosuditi prisega.

Određujemo takodjer, ako bi im ban naneo štetu u vrijednosti jedne marke, ima im stostruko nadoknaditi, ipak nijesu dužni banu prigodom (njegova) dolaska dati drugo već svoje kuće, a za druge potrebštine neka primaju novac; i ako tko od njih ne bude imao djece neka slobodno komu hoće tako živ kao seleći se s ovoga svijeta, svoj imetak slobodno dade da ga drži. I ako bi koji iz mjesta od koga bi-

vao potvaran radi konja ili vola, i glede iznosa bi bio kadar priseći, imade mu paktvarac u prisuću svjedoka dati naknadu, i stvar, glede koje se vodila parnica, ima pripasti tužitelju. I ako bi tko hotio ući u mjesto, da ondje stalno obitava, slobodno može, po što to svi znadu, prodati sav svoj imetak, najme kuće i drugo što posjeduje, i odlazeći iz mjesta neka tu slobodu pridrži. Ustanovljujemo takodjer, da si biraju za svoju crkvu svećenika koga budu htjeli, raspolagajući sa svojim desetinama kako je to običaj kod mješćana gdje goder bili.

Medje pako zemalja rečenih naših mješćana samoborskih, kako smo razumili iz pisma vjernoga našega kneza Stjepana brata Babonevoga, koji je naročito za ovo saznati bio od nas određen, ovako se luće: Prva medja počinje od topola (Thopol) i pruža se do jednog vrela, zatim se pruža k Brenilazu, zatim se pruža p. šumi do Rakovice (Rocoycha), gdje se sastaju dvije vode, zatim se pruža gore do što, se općenito zove Giznik (Pyzni), zatim po brdu opet se pruža do potoka Crnca (Chernych) zatim k Lipovici (Lipoycha), zatim pruža se po brdu do Grabrovnice (Grabronicha) i zatim po istom brdu što se općenito zove Pozorin pruža se k Gradni, i odanle silazi k putu, po kojem putu pokraj Preseke (Presceka) uspinje se na brdo, i po istom putu silazi k vrelu Bistrecu (Bysterch) i po rečenom Bistrecu (Bysterch) ide i pod Bobovicom (Boboycha) izlazi, i opet se pruža k prvoj medji topolu (Thopol).

JOSIP HEROVIĆ

Pile Bogumil Toml.

III

Herović, koji je bio svom dušom zasuet za glazbu, i kao mladić joj već u svojoj najranijoj mladosti posvećivao osobit mar, nije mogao ni u Samoboru ostati bez toga zanimanja. Što više, ovdje mu se otvorilo široko polje rada, te je on za glazbu učinio u Samoboru više, negoli itko do njega u našem ljepom trgovištu.

Svoje znanje i shvaćanje za glazbenu umjetnost, što ga je privojilo u zagrebačkoj glazbenoj školi, ovdje je i proširio i usavršio. Uvjetilo se u gusljanju i uputio se potpuno u general-bas, u čem mu je najviše pomagao glasoviti organist-franjevac Burchard Kramer, rodom Slovenec.

Poznavajući obrazovnu vrijednost i snagu glazbe, te moć, kojom ona diže i razdruguje ljudsku dušu, počeo je Herović buditi smisao za ovo umjeće već u pučkoj školi. Izvan svojih školskih satova, koji su mu bili propisani, od svoje je vođe sakupljao učenike i počeo ih upućivati u poznavanje kajdi, te u pjevanju raznoikih svjetskih i crkvenih popijevki. U tome je nastojanju postigao Herović vrlo povoljnih rezultata, te su njegovi učenici pjevali skladno i vještinom, na kakvu je u ono vrijeme bilo rijetko naići. Herović se međutim nije zadržao samo kod obuke u pjevanju, nego je poslije učio mnoga darovitije učenike u gusljanju.

No najveća zasluga Herovićeve kao glazbenika jest ta, da je u Samoboru osnovao glazbu, te ga potpunim pravom možemo nazvati ocem samoborske glazbe.

Već godine 1807. izučio je više samoborskih odraslih dječaka u sviranju raznolikih glazbila. Te je instrumente Herović sam svojim troškom pribavio; jedino je lovačke rogove kupila općina i župna crkva zajedno. Ovi dječaci-glazbenici, koji su sačinjavali t. z. „malu harmoniju“ tako su lijepo uznapredovali, da su iste godine javno svirali više poputnica i glazbenih komada i to onom prilikom, kad je u Samobor pripio princ Ljudevit. Svi nazočnici bili su oduševljeni s njihove svirke i pohvalili su trud Herovićeve.

Slijedeće godine odveo je Herović svoje glazbeno društvo u Lužnicu pred sjedoga generala baruna Raucha, koji je bio tada najveći pokrovitelj glazbe u Hrvatskoj. Baruna Raucha je vještina ove mlade čete zadivila, te je dječake samoborske ugostio i bogato ih nadario.

Kako Gjuro Delečić tvrdi u „Napretku“ (br. 22. od g. 1861.) ovo je bilo „prvo skladno glazbeno društvo iz djece u gradjanskoj Hrvatskoj“.

26. travnja 1809. upravio je Herović pismo na domaću i okolišnu vlastelu, u kome im stavlja do znanja, da je namislo svoje mlade glazbenike organizovati u potpunu „bandu“, te ih i dolično uniformovati. Ovo da će takodjer povoljno utjecati na dječake, da ustraju u glazbi i da joj se priklube. No nastaje pitanje, otkuda sredstva za uniforme i druge potrebštine. Herović ne gubi nade, da će i ovaj put vlastela i plemstvo priskočiti u pomoć svojim darovima kao što su to učinili prilikom njegova osnivanja t. z. „male harmonije“, pa im stavlja na srce svoj plemeniti pothvat.

Nije se prevario u svojim nadama. Među prvima koji su darovali u tu svrhu bili su: kapetan Aman, koji je dao 10 for., Vizner 5 for., župnik Sutej 25 for., pl. Kiepač 5 for., Ljubić 10 for., pl. Kušević 10 for., Bužan 5 for., Viktorija Prawnspurger, Amalija Kušević i Trpčec po 2 for. Bilježim ova imena darovatelja za

trajnu spomen. — S ovim i još kasnije prispjelim prinosima pošlo je Heroviću za rukom, da svoju misao privede srećno kraju i da Samobor dobije svoju potpunu „bandu“.

Godine 1809. za općeg ustanka načinjena je iz njegovih glazbenika banda u vojsci, koju je grof Amade vodio kao pukovnik na Francuze. Grof Amade bijaše i veliki župan i na njegov je izrični zahtjev naša glazba stupila u službu vojske.

Herović, kako je bio u svemu savjestan, tako je bio i neutrudljiv u poučavanju glazbenika. Njegov rad je neumoran oko usavršavanja glazbenika, njegovo djelovanje u tom pogledu nesebično, do krajnosti požrtvovno i ustrajno.

Dašto da je i Herović često morao da svoju glazbu upotpunjuje, i da mjesto pojedinaca, koji su istupili bilo s kojih razloga, izučiti nove glazbenike. Ali on je imao tu poseban takt, i znao je svagda za vremena naići novih mladića, koji su starije ljude zamijenili i jednakim oduševljenjem prionuli uz svoja glazbala. 1838. god. trebalo je tako povećati glazbu i škol. ravnatelj E. Sulyok obraća se na poglavarstvo s molbom, da ono podupre rad Herovićeve i da votira 120 for. za nove instrumente, koji su nužni za osmoricu mladića, koje Herović „vu tresh mesecih za svaku potrebuču vu muziki podvučiti hoće“. Ovo je sve nužno, da „vendar i naše mesto od negda vu dobrem glasu stojeće po odmetnju ovih nekuliko domaćeh mužikašov poradi muzike ne zaostane“. Glazbenike će naravski podučavati Herović „koteri vre vu letu 1807. po zvučenju vu muziki ovdešnih mladencov spomena vredno ime sebi je priskrbel“.

(Nastavit će se.)

Niti to ne ćemo prešutjeti, da nam su dužni plaćati rečeni naši meščani godimice za bir sto pensa, a za daču trga trideset pensa. Da dakle slijed rečene slobode često spomenutim mješćanima uvijek o- stane čvrst i neopoziv, ovu samu moći i i privješanjem dvostrukoga našega pečata naklono potvrdjemo.

Dano u mjestu Virovitici godine začesča gospodnjeva 1242., kraljevstva bo našega godine osme.

Ovu povelju potvrdio je god. 1323. kralj Karlo Roberto, god. 1347. kralj Ljudevit I., kašnje potvrdio je god. 1450. ban Ulrik Celjski, god. 1558. kralj Ferdinand I., god. 1582. kralj Rudolf II., god. 1610. kralj Matija II., god. 1634. kralj Ferdinand II. i napokon god. 1675. kralj Leopold I.

Našim dužnicima.

Na svršetku smo doskora godine, a mnogi naši pretplatnici ne pomišljaju još sveudilj, da izvrše svoju dužnost prema našem listu. Ima ih, koji nam ostaje dužni za čitavu godinu, a kad im se pošalje opomenica ili namira stereotipno se izgovaraju „da je još vremena za platiti.“ Mi moramo ovdje otvoreno naglasiti, da se svagdje novine moraju u n a p r i j e d plaćati za svaku četvrt, pak ne bismo ni mi smjeli praviti nikakvih izuzetaka u tom pogledu. Kad pak usuprot toga imademo prema pojedincima obzira, onda je zaista vrlo bezobzirno od onih, koji dopuštaju da ih se mora čitavu godinu čekati, pa i onda još ne možemo doći do naših tražbina, nego moramo slati neprestano opomene.

Izdavanje jednog lokalnog lista nije lak posao, skopčan je ovaki rad s velikim trudom i poteškoćama, koje još više otežavaju oni, koji ne vrše svojih dužnosti spram lista. „Samoborski list, pokrenut je, da njime koristimo specijalno lokalnim samoborskim interesima, on je kao nestranački, nepolitički i regionalni list posvećen jedino unapredjenju našeg zavičaja, te je dosele svagda pošteno, otvoreno i muževno vršio svoju dužnost. U tome radu, namijenjenu našem građanstvu, vodila nas je uvijek samo istina i pravo, koje smo bezobzirno branili i za nj se založili svom dušom, uvjereni da time vršimo samo svoju publicističku, kulturnu i patriotsku dužnost.

Sve ovo moralo je pobuditi u nama nadu, da će i naše građanstvo radosno vršiti svoju dužnost, te pomagati naš list materijalno i moralno. Ali dok ima lijep broj naših građana, koji nas podupiru imade i našalost velik broj pa i imućnijih sugrađana, koji još uvijek ne čute dužnosti, da pomažu domaće glasilo, osnovano jedino na žrtvama i lokalnom patriotizmu.

Apelujemo ovim još jednom na sve dužnike, da namire svoj dug, jer i mi moramo svoje knjige staviti u red i zadovoljiti svojim mnogobrojnim obavezama.

Tko nam god ne će za ovu godinu potpuno namiriti pretplate, morat ćemo mu idućem godinom bezuvjetno obustaviti list. Kroz obzire i našu popustljivost dodjismo do toga, da nam već osjetljive svoje leže na dugovini, dok mi moramo teškom mukom kraj s krajem vezati da uzdržimo list, čije je izlaženje namijenjeno jedino napretku i razvitku našega mjesta.

Domaće vijesti.

Zemaljskim školskim nadzornikom u VII činovnom razredu imenovalo je Njeg. Veličanstvo dosadanjeg kr. županijskog školskog nadzornika gosp. Franju Andresa.

Gospodin Andres otac je naše domaće učiteljice gđjice. Marijane Andres; a nas od srca veseli, da na ovo važno mjesto po hrvatsko školstvo dolazi čovjek, koji je poznat kao odličan i iskusan stručnjak, savjetnik i revan zvaničnik, te zaslužan pregalac na polju hrvatskoga školstva. Gosp. Andresu srdačno čestitamo uz najbolje želje.

Papin jubilej. U počast zlatnog misničkog jubileja sv. oca pape Pije X. odslužena je danas u 10 sati svečana misa, a prisustvovala su joj i ovdajšnje oblasti i škole.

Promjene u svećenstvu. Preč. gosp. kanonik dr. Josip Lang imenovan je prisjednikom — izvjesiteljem nadbiskupskoga duhovnog stola i vijećnikom ženišbenog suda.

Gosp. dr. Valentin Čebušnik zahvalio je na službi sveučilišnog propovjednika, pošto je nastupio mjesto spiritala u nadbiskupskom sjemeništu.

Vojničke vijesti. Pukovnijski liječnik u Beču, gosp. Hilarij vitez Ortynski imenovan je stožernim liječnikom u Osijeku.

Promjene u sudstvu. Naš domaći sin i pristav kotarskog suda u Samoboru, g. Fileus Jurčić premješten je kotarskom sudu u Karlovac.

Sudbeni pristav I. razreda u Piegriadi, gosp. Stjepan Pavša premješten je odanle kotarskom sudu u Samoboru.

Učiteljske vijesti. Gđjica. Paula Obad, privremena učiteljica u Sv. Maieju, premještena je u istom svojstvu u pučku školu u Riječici. — Gđjica. Zlata Bogović izaslana je na supstituiranje pučkoj školi u Resniku (Sesvete.)

Za siromašnu školsku mladež u Samoboru. Došla je zima, ove godine i nešto prerano i prije negoli smo se je nadali. Snijeg leži po ulicama mjesta, a ledena bura stala duvati. Teško sada onima, koji nemaju tople sobe ni topla ognjišta, a teško i onoj jadnoj dječici, kojoj roditelji ne smažu da kupe obuću ili nabave toplo odijelo. U odrpanoj trošnoj odjeći i poderanim cipelama mora da provaljuju često i dulji put do škole drhtujući na čičoj zimi, a gdje koji i ne mogu od kuće, jer se nemaju u što zaodjeti ni obuti. Svake godine se našlo dobrih ljudi, koji su priskočili u pomoć novčanim darovima, da je ravnateljstvo škole moglo pomoći sirotinji, te pribaviti odijela i obuće najpotrebnijima. I samoborska štedionica pokazala se pravom dobrotvorkom naše mladeži. Ali sirotinje ima mnogo, oskudne djece ima znatan broj, koja apeluje na srca plemenitih ljudi. Da se barem većem broju siromašne mladeži može pružiti pomoć, treba da naši mogućnici svi bez razlike pruže svoju desnicu ruku. Da može ova akcija oko pomaganja siromašne mladeži što bolje uspjeti, sastavio se ovog ljeta posebni gospojinski odbor na čelu s gospodjom Zorom Horvat, te će njegovo djelovanje biti jamačno okrunjeno s najljepšim uspjesima, u čemu mu i mi želimo mnogo sreće.

Za siromašnu školsku mladež darovao je po gđjici. Marijani Andres klub „Lira“ 22 K. — Doista hvale vrijedno.

Za odijelo i obuću siromašne mladeži upotrijebit će se ove zime i dar od 50 K, koje su vrlo supruzi Sova priposlali ravnateljstvu škole prigodom svog odlaska iz Samobora.

Mejaški sastanak. Giznički mejaši imali su svoj sastanak 12. o. mj. u gostionici kod g. Fresla. U 9 sati bila je misa kod sv. Jurja, a poslije toga zabavica i međusobni dogovor, koji se ove godine kretao samo o rezanju vinograda. Pojedini su vinogradari ovdje natanko obrazložili svoja opažanja o rezanju loze. Pripomenuti nam je, da se sabrao ovaj put premalen broj mejaša (njih samo 8), te se nije mogla održati zakazana skupština, stoga će se ponovo sazvati vinogradari u mjesecu prosincu na sastanak. Vinogradari se već unaprijed upozoruju na idući sastanak, jer su ovaki domjenci od znatne važnosti po razvitak vinogradarstva u omiljelom Gizniku.

Posebni kazališni vlak. Ovaj tjedan a na dan kad će se pjevati u kazalištu Albinijeva omiljela opera „Barun Trenk“ ići će iz Samobora u Zagreb posebni kazališni vlak. Krenut će oko 6 sati poslije podne, a još iste noći će se vratiti. Prijave učesnika, koji se do 17. o. mj. mogu najaviti, prima g. Ivo Tunković, koji pruža i pobilje informacije onima, koji bi htjeli učestvovati.

Omnibus do samoborskoga kolodvora u Zagrebu. Primamo: Kako je zima pred vratima, a bijuzgavica na dnevnom redu, osobito na privoznoj cesti k samoborskom kolodvoru u Zagrebu, mnogi bi putnik radije upotrijebio kola nego da pješice ide u grad i oblati obuću i odijelo. No fijakeri su skupi, a tramvaj daleko, pa si manje imućni ljudi ne mogu priuštiti skupa kola. Ne bi li se i u tome dalo pomoći. Da se barem jedan hotel nadje u Zagrebu, koji bi slao redovno k samoborskim vlakovima omnibus a bilo bi i u tom pogledu znatno pomoženo putnicima, jer bi uz jeftiniju vožnju mogli u grad. Dotičnom hoteljeru jamačno bi se isplatila ovaka vožnja, jer bi dosta putnika upotrebljavalo omnibus. Molimo i zagrebačke činevnike da upozore na ovu potrebu, da zagrebački hoteljeri čuju za ovu želju samoborskih putnika.

Na blagdan Sv. Svih Svetih pjevalo je vrlo skladno hrv. pjev. društvo „Jeka“ usred groblja, na grobu, hrv. skladatelja Ferde Livadića i osnovača Jeka Jos. Vanjeka. Pohodilo je i grob Vrazove Ljubice klinknuvši joj: Slava!

Dragica Horvat rođ. Semelić, supruga kotarskoga pristava, umrla je u Livnu u mladjažnoj dobi od 22 godine. Pokojnica je snaha tajnika prometnog ureda naše lokalne željeznice g. Horvata. Laka joj zemlja!

† **Franjo Turk,** trgovac u Zagrebu svršio je svoj mladi život u roditeljskoj kući u Samoboru, 6. o. mj. nakon duge i teške bolesti u 24 godini svoje dobe. Pokojnik je bio marljiv i simpatičan mladić, te ostavlja najljepšu uspomenu u krugu svojih znanaca. Pokoj mu vječni!

Poziv. Gospodjice, koje se nalaze u odboru, kojemu je svrha da sabire prinose za siromašnu djecu samoborske pučke škole, pozivaju se ovime najljepšim, da izvole doći na dogovor predsjednici odbora gospodji Zori Horvat sutra dne 16. studenoga u 5 sati poslije podne.

Za Šmidhenov spomenik prispjeli su nadalje ovi prinosi:

Na godišnji sastanak vinogradara u Gizniku sabrano K 350.

Ukupno K. 350
Prije iskazano K 736'89

Ukupno K 740'39

Dalje prinose prima g. Franjo Švarić.

Opasan džepokradica. Javili smo već, kako je redarstvo nedavno uapsilo kod nas dva mladića, koji su lažno iskazivali, da idu u Sv. Martin Pod Okić kupovati blago i da su namješteni kod Gavrilovića u Petrinji. Sada je ustanovljeno, da je jedan od njih, po imenu Glišo Vukodinović, opasni džepokradica. Dokopavši se slobode, našao se 25. listopada u Suhopolju, gdje se održao marvinski sajam. Tamo je sa svoja još dva druga napao na ratara Mihajla Brankovića, otevlji mu 460 K novaca. Glišo je uhvaćen po oružnicima, i još je nadjeno kod njega 400 K. Dva njegova ortaka pobješkoše.

Kradje. Gosp. Franji Reizeru st. ukrao je njegov sluga Stjepan Ocvirek iz Bobovice dva muška odijela i košulju, sve u vrijednosti od 47 K. Kod Ocvirka je odijelo pronađeno, te se prijavlja sudu.

Juri Grgatu iz Podvrha ukradena je žepna srebrna ura sa srebrnim lancem vrijedna 20 K. Kradju je izveo skitnica Jure Pušak (Pauk) iz Gorice, opć. Zaprešić, koji je kod oštećenog Grgata prenoćio. Prijavljen je kotarskom sudu u Samoboru.

Sin sjekirom na oca. Žalosno je doista, kako na mnogim mjestima pada javni moral i kako je dovoljna malenkost, da se zbijaju najbrutalniji napadaji, koji mora da zabrinjuju svakog pravog rodoljuba videći, kako se zlo širi u našem narodu.

Na same Sve Svete porječkali su se u Hrv. Stupniku, kotar Samobor, seljaci Valent Meglaj i njegov otac Stjepan. Od riječi došlo do oštrog, a u ovoj se svadji sin maži za sjekiru i njome zasječć vlastitom ocu u glavu. Ozljeda je teška i smrtonosna.

Provala u sv. Nedjelji. Karlo Neubauer, bivši poslodnja u dućanu seljačke udruge u sv. Nedjelji, sagradio si je nedavno kuću u Sv. Nedjelji pak u njoj otvorio sitničariju i marljivo se bavio svojim poslom. Idući on spavati na 4. o. mj. nadje drugoga dana orobljen svoj dućan. Ukradeno mu je raznih dućanskih stvari, te nešto novca, sve u ukupnoj vrijednosti od K 406'95.

Radi ove kradje osumnjičen je skitnica Anton Žarma, rođen 1857. u Kostanjevici, kotar Krško u Kranjskoj, koji se vidjao pred nekoliko vremena u selima ovoga područja. Žarma je poznat kao provalnik od zanata.

O ovoj provali javljaju nam naknadno: Kradja je izvedena na vanredno drzak način. Zlikovac nije bio jedan, već dva do tri. Nije im bilo dovoljno da su oštetili vlasnika sitničarije već su mu na brašnu, što su ga ostavili, nacrtali kojekakve likove, nekoliko filira zaboli u „kit“, kojim se prozori mažu, razbacali stvari na sve strane, a imali su vremena, da se kod svoga čina najedu i narandji od kojih su ostavili množinu kore.

Dosada se nije moglo ući u trag drzovitim provalnicima.

Izložila dijete. 2. o. mj. došla je u Samobor Josipa Kupinić, rodom iz Laduca donesavši sa sobom dijete od 8 mjeseci, te ga izložila pred kućom Žokaljčevom u Mlinskoj ulici. Josip Žokalj prijavio je stvar redarstvu, koje je smjestilo dijete kod Alojza Škiljana, a kasnije ga je općina izručila opć. poglavarstvu u Brdovec, da se za nj dalje pobrine, jer je dijete po materijalno zavičajno. Mat. izloženog djeteta prijavljena je kotarskoj oblasti.

Godišnji sajam u Galgovu kod Sv. Martina. koji se održavao 12. o. mj. bio je vrlo dobro posjećen. Na isti bilo je dotjereno 509 volova, 406 krava, 150 junica, 300 junaca, 2 konja, 15 bikova i 20 telica to jest sveukupno 1402 komada — daklem dogon bio je veći nego na ikolej god. sajmu, održavanom u ovoj godini u području kotara samoborskog. No i trgovina bila je dosta živahna, jer je prodano 102 kom. volova u Italiju a 63 kom. također većim dijelom volova u Austriju. Cijene bile su primjerene koli za prodaca toli i za kupca. Dakako, bilo je i različitog svijeta, muškog i ženskog, koji je na taj doista veliki sajam pohrio, da podmiri svoje mnogostrane potrebe, koje mu kruta i duga zima namiče. Sasvim naravno, da se uslijed toga osobito živahna trgovina razvila i kod trgovaca sa raznovrsnom robom. Nije nužno naglasiti, da na tom i takovom sajmu nije manjkalo ni tečne samoborske pečenice dapače ni rumeno pečenih purana, koji su mnogom gurmanu uz ovogodišnju dobru i obiljnu kapijicu zasladili časak života. K.

Umrli u Samoboru od 1—15 studenoga: Mijo Kocijanić, dijete klobučara, 3 godina, Obrtnička ulica br. 3., od difterije. — Franjo Žeković, sluga, 51 god., Smidhenova ul., od grješke na srcu. — Ljilka Breter, udova brijača, 76 god., Samostanska ulica, od osjetljivosti. — Franjo Turk, trgovac, 23 god., Gornji kraj, 23. od tuberkuloze pluća. — Josip Teišman, limarski pomoćnik, 27 god., Samostanska ulica, od tuberkuloze pluća.

Društvene vijesti.

Hrv. pjev. društvo „Jeka“ javlja svojim pjevačima, da će se redoviti skupni pokusi od subote 14. o. mj. počevši održavati svake srijede i subote; a pokusi utorkom i četvrtkom otpadaju. Pozivaju se gg. pjevači da pokuse točno polaze.

Pučka čitaonica i knjižnica u Samoboru zaključila je na svojoj ovogodišnjoj glavnoj skupštini da si osnuje tamburaški zbor. Tko od članova želi tom zboru pristupiti, a do sada se nije prijavio, neka to učini do konca studenoga, kod blagajnika čitaonice.

PROSVJETA.

„Seoski plemić“. Hrvatska pučka opera u 3 čina od Ivana pl. Zajca. — Na mnogostrani zahtjev općinstva, kojemu je omiljela najnovija Zajčeva opera „Seoski plemić“, što je protkana divnim narodnim melodijama, odvažio se dični maestro, pa je složio mali potpouri svoje opere za glasovir (s tekstom S. Širole). Djelo je preuzela u nakladu rodoljubna knjižara „Cirilo-Methodskih zidara“, te će skorih dana izaći tiskom u modernoj veoma ukusnoj opremi s naslovnim slikom. Prijatelje hrvatske glazbene umjetnosti poveselit će ovo izdanje, kojim će se obogatiti naša i onako mala glazbena literatura.

Ljetopis družbe „Braće hrv. Zmaja“ izašao je tiskom, te će se svim članovima ovih dana dostaviti. Ako pomutnjom, koji član ljetopisa ne primi, neka se izvoli obratiti na družbenoga blagajnika g. Lj. Tomšića (lica 108).

„Humoristička knjižnica“. Primili smo 1. broj ove nove jedine hrvatske humorističke knjižnice i moramo priznati, da je dobro uređena. Na 50 stranica nalazimo čitav niz izabranih humorističkih pripovijesti prvih svjetskih pisaca. Preporučujemo „Humorističku knjižnicu“ našim čitateljima, to više, jer je i vrlo jeftina t. j. na cijelu godinu stoji zajedno s poštarinom 5 K, na pol godine K 2-50. — Dobije se u Samoboru u tiskari S. Šeka.

Gospodarstvo.

Natapanje livada Lug.

Na 5. studenoga održana je rasprava radi natapanja livada Lug.

Raspravi prisustvovali su kao izaslanici gg. Lacko pl. Labaš kr. žup. tajnik (kao voditelj rasprave), zatim gg. Milan Ključec, kr. kot. predstojnik, Tomo pl. Kos, žup. tehnički izvjestitelj i P. Cesar, žup. nar.-gospodar. izvjestitelj.

Zalibože od glavnih interesenata nije prisustvovao raspravi niti jedan. Na raspravu došli su najviše seljaci, koji nijesu interesenti te koji nijesu uopće ni bili pozvani. Došli su da protestuju, da poštu potu u naprijed sprječavaju provedbu ove radnje. Kao razlog navodjahu, da će voda doći i na njihove oranice, zdenci da će uslijed toga presušiti, vode ne će biti za napanje blaga, nit u slučaju vatre za gašenje itd. Uzaludno bijaše svako razlaganje, da će natapanje biti tako uređeno i provadjano, da od toga ne će nitko štetovati, naprotiv da će donijeti zamašne koristi gospodarima, kako je to već i sama regulacija Rakovice, čemu se isto tako u početku protivio a sad su svi zadovoljni.

Kako od glavnih interesenata k raspravi nijedan nije pristupio, to su u zapisnik stavljeni prigovori pri došlih i time rasprava zaključena, te do provedbe natapanja ne će valjda tako skoro ni doći.

Iz ovog se najbolje vidi, kako je narod još i danas u mnogome zlo upućen, konservativan i nepristupačan naprednim idejama.

Regulacije potoka i tim spojeno natapanje livada provedeno je u svim naprednim zemljama te je ovo povećalo prihod gospodarstveni za milijune, a blagostanje naroda uvelike podiglo.

A kod nas? Nadje se eto gospodara koji se rukama i nogama brane, da sprječavaju jednu korisnu instituciju, koja je namijenjena jedino njihovu dobru. Ovo je zaista pojava, koja mora da skrbi i napunjuje svakog, tko za narod i njegovu probitku ima osjećaja.

P. C.—r.

Strukovna pregledba riba, raka i školjki namijenjenih javnom potrošku.

Da se predmetne prodaji te uporabi nezdravih i pokvarenih riba, raka i školjki za ljudski užitak, te time zaštiti zdravije ljudi, izdala je kr. zem. vlada naredbu prema kojoj je dužan proizvođač ribe te raka i školjke, namijenjene javnom potrošku, prije negoli je počne raspačavati, dati pregledati po nadležnom za to organu koji će ustanoviti, da li su navedene životinje svježe, zdrave i za ljudski užitak prikladne.

Strukovnu pregledbu riba, raka i školjka, valja uvijek preduzimati u mjestu dopreme, odnosno prodaje,

i to prije negoli se počne raspačavati. Pregledavajući, ribe valja paziti osobito na škrge, jer se znaci gnjiloće, odnosno truleža najprije tu pojavljuju.

Za pregledbu nadležan je u prvom redu uredovni veterinar, a gdje takova nema, uredovni liječnik. U mjestima, gdje nema ni veterinara ni liječnika, valja taj posao povjeriti razgledaču marve i mesa. Prekršitelji ustanova ove naredbe valja kazniti globom od 1 krune do 200 kruna, odnosno za slučaj neutjerivosti dosuđene globe, zatvorom, računajući do 10 kruna na jedan dan zatvora.

Ribe, rake i školjke, koje bi po nadležnom strukovniku dotično po povjereniku bile pronadjene za ljudski užitak neprikladnima, valja smjesta uništiti pod nadzorom dotičnog strukovnika, odno. no povjerenika. Sve tim uništenjem skopčane troškove nosi dotična stranka.

Spomeni starina ispod Plješivice.

Piše Stj. Mrakužić.

„Pifovo“ imanje.

Na gornjoj Rijeci, selu plješivičke župe, ispod Seperića prostira se do Jastrebarskog ravnica s plodnim oranicama. Na tim se oranicama izaralo i izaru se sila opeka, kojima je posagrađeno dosti zidja i peći kod Seperića i Mrakužića, koji te oranice sada posjeduju. Ovi seljani pripovijedaju, da se tu u zemlji raspoznavaju tragovi zidova po čitavom onom polju, a narod veli, da je tu bilo nekakvo „Pifovo“ imanje.

Spomenica plješivičkog župnog ureda kazuje, da su ta zemljišta sve do Jastrebarskoga još pod konac 17. vijeka bila vlasništvom Hrvoje, žumberačkoga kapetana, koji je sa suprugom Doricom pokopan u crkvi sv. Jurja na Plješivici, gdje im je nadgrobni spomenik sa napisom i urezanim njihovim slikama.

Hrvoje bez odvjetka, testamentarno ostavi to svoje imanje plješivičkom župniku.

Neki plješivički župnik, ne znam za pravo razloga — ovo imanje prepusti grofu Erdödy, jastrebarskom vlastelinu, uz godišnju dotaciju (mislim) 400 for. Tim je plješivički župnik veliku pogrešku počinio, jer je prikratio sve svoje nasljednike u dohocima, budući da bi to imanje danas vrijedilo možda i do dvijesta hiljada kruna. Danas tamošnji župnici ne dobivaju ni prijašnjih 400 for., već nekako oko 200 K godišnje, kada se tekom vremena valuta novca mijenjala.

Začudo prije neko 2 godine došla je na Plješivicu neka gospodja „Biff“, izgovorom Kranjica, i popitala u Horvatovoj gostionici i u župnom dvoru za „Pifovo“ imanje. Navodila je, da je ispitivala za to imanje u primorskoj Rijeci (Fiuma) i po mnogim drugim mjestima, ali da nije ništa saznala, ma da je mnogo za to potrošila.

Ne znam skojega je razloga ta gospodja to ispitivala, jer me tada na Plješivici nije bilo, već sam ovo od seljaka doznao; ali slutim, da ona mora imati u svojoj obitelji pismene podatke o tom imanju, pak možda misli doći do kakove baštine.

No svakako je ovo značajno što narod u Plješivici spominje nekakovo „Pifovo“ imanje u selu Rijeci, a ova gospodja za nj pitala. Zalim sto nijesam tada u Plješivici bio, jer bi barem saznao porijetlo gospodje a možda i mnoge podatke te „Pifove“ obitelji pribrao.

Kada se znade, da je Hrvoje, plješivički vlastelin, bio žumberačkim kapetanom, a pomenuta gospodja „Biff“, izgovorom Kranjica, to je možda Hrvoj to „Pifovo“ imanje od kakovog kranjskog vlastelina ili kupnjom ili silom naslijedio.

„Gorica“.

Medju vinorodnim plješivičkim brežuljcima, ispod kovača Tandarića nad „Mlečanicom“ i „Pečnjakom“, strši strmi vrhunac „Goricom“ zvan.

Tu je sadanji posjednik Franjo Mišić obnovio vinograd. Za rigolanja iskopao je dosta starih predmeta, našao zidove nekakve zgradine, a u zemlji rove i cijevi od kanalizacije. Tu pod zemljom tutnji kada se motikom udara, a glas označuje šupljinu. Ovo rve nam pokazuje, da je tu postojala zgrada. A jer smo u opisu „Lipovac“ napomenuli, da je na „Gradišću“ nad selom Prilipje postojala gradina valjada od rimskoga doba, a malo prije govorili o „Pifovom“ imanju u selu Rieka nedaleko ove „Gorice“, to je možda i na ovom brežuljku „Gorica“ postojala neka tvrđja, koja je usporedo sa onom na „Gradišću“ štittila vlastelinstvo na pomenutom, kasnije „Pifovom“ imanju.

Svakako bi bilo interesantno doznati, kakove su to bile zgrade, od koje doba potiču i koji su im bili vlasnici. Povjesničarima bi pružili dokaze: iskopani predmeti, koji su čujem u Franje Mišića i Mije Hrvoja u Prilipju, i napisli opeka, koje se mogu kod Seperića i Mrakužića naći. Napose valjalo bi tražiti šupljinu na „Gorici“ i zidje po zemlji po svim napomenutim mjestima, da se udje u trag historijskoj istini, koju bi možda osvjetlilo zemaljski i Erdödyanski arhiv.

Crkva sv. Benedikta.

U „Stošnicu“ medj vinorodnim brežuljcima izmedju Plješivice i Lujale Desinac na sadanjem zemljištu ostavine pok. Mike Lackovića, pripovijedaju, bila je crkva sv. Benedikta. Tu se još i danas u zemlji raspoznaje zidje i nalaze se ostaci zgrade. O toj crkvi ne ima, mislim, drugih podataka, jer je plješivički župni dvor sa knjigama nekoć izgorio.

Potom se ne zna, da li ta crkva nekoć bila kapelom sv. Jurja na Plješivici, ili jastrebarske župe, ili možda okičke.

U ovdješnjem seljaštvu živi predaja, a pokazuju i ostaci zidja, da je tu bila kapela sv. Benedikta. A jer je to zemljište kasnije kupio Lacković, koji se iz Pisarovine naselio u Jurjevčane pod Plješivicom, dobio je po tom kapelskom zemljištu pridjev „Bedenik“.

Pa zbija Lackoviće iz Jurjevca i danas nazivlju „Bedeniki“ (od Benedikta).

Broj 3190

1908

Oglas.

Gospodarima kuća na znanje

Zaključkom XIX tim sjednice od 4. veljače 1905 izdalo je trgovišao zastupstvo na temelju §. 26. toč. 7. zak. čl. XVI. 1870. o uređenju općina i trgovišta radi održavanja sigurnosti prolaza i otklonjenja pogibelji, koja prijete općinstvu od snijega i poledice ovu mjesno redarstvenu naredbu.

1. Svaki gospodar i svaki upravitelj kuće ili zemljišta uz kojega javni prolaz vodi, imade, kada bude snijega pločnik ili stazu uzduž kuće ili zemljište odmah od snijega očistiti i pepelom ili pijevinom posuti. Jednakim načinom imade pločnik posipati i onda, kad bude samo poledica.

Pločnici i staze imadu se očistiti i posuti do taracanog jarka (rigola), a gdje ovoga ne ima, u širini od 2 metra.

2. Kada noću snijeg zapane ili se poledica načini, imade se spomenuto očiscenje i posipavanje svršiti najkasnije do pol 9 sati ujutro, kada pak snijeg danju pada ili se poledica načini, imade se taj posao izvršiti odmah čim potreba nastane pa i po više puta tako da pločnici i staze uvijek za siguran prolaz budu prikladne.

3. Smrznuti snijeg i led ne smije se na pločniku sjekirama ili drugim ostrim orudjem sjeći, već zgođanih orudjem strugati tako da se pločnik ne oštećuje.

4. Snijeg i led, koji se iz dvorišta izvozi, ne smije se istovarivati na ceste i ulice, već izvan trgovišta uzduž okrajaka širokih opć. putina.

5. Zabranjuje se bacati ili istovarivati snijeg i led u potečna korita.

6. Budući da su krovovi zgrada gdjekada preopterećeni snijegom te stanovnicima kuća i prolaznicima prijete velika pogibelj od nenadanoga rušenja, kao i od eventualnoga rušenja preopterećenih krovova, pozivlju se gospodari i upravitelji zgrada da bezodvlačno ruše iz krovova prekomjerno nakiadani snijeg, da za vrijeme obavljanja ovoga posla postavie pred zgradama vidljive znakove za sigurnost prolazećega općinstva.

7. Pod toč. 1 i 2 ovoga proglasa naložene radnje izvest će trgovišno poglavarstvo na trošak dotičnih gospodarara, ako je oni pravodobno ne izvrše.

8. Prekršitelji i nehajnici ovih odredaba i zabrana kaznit će se po §. 7 i 11 ces. naredbe od 20. travnja 1854. globom od 2 do 100 K. ili zatvorom od 6 sati do 14 dana, te će se po §. 5. iste naredbe pritegnuti na podmirenje troškova nastalih kroz ovršno izvoenje radnja, koje su propustili izvršiti.

Poglavarstvo slob. i kr. trgovišta

U Samoboru, 13. studenoga 1908.

Načelnik:

Cop.

Oglas.

Potpisani želim prodati svoje zemljište blizu Samobora, ležeće uz put, koji vodi u Anindol, sa lijepim izgledom. Zemljište je prikladno za gradnju vile, i za uređenje vinograda te voćnjaka. A sada ondje postoji i velika zidana pivnica.

Upitati se može kod Franje Švarića, Samostanska ulica.

U Zagrebu, mjeseca studenoga 1908.

Franjo Blažinčić,
Marovska ul. 4.

Kretanje željezničkih vlakova

od 1. listopada 1908. do 1. travnja 1909.

Iz Samobora u Zagreb kreće vlak u 6, 9-20, prije podne, 1-10 poslije podne, 7 uveče.

Iz Zagreba u Samobor kreće vlak u 7-45 i 11-30 prije podne, 2-40 poslije podne, 7-02 uveče.

Mali oglasnik

Jedno uvrštenje u „Mali oglasnik“ stoji 60 fillira. Svaka riječ u malom oglasu koji prelazi 15 riječi stoji 2 fillira više.

Mali oglasi plaćaju se unaprijed.

Naočale i ovikeri prodaju se i popravljaju kod L. Sednika, urara u Samoboru.

Traži se čestiti obrtnik ili radnik, koji bi kroz zimu dobio badava jednu udobnu prostoriju za stanovanje u Samoboru lih zato, da pazi na kuću i gospodarstvo. — Poblizje se upitati u upravi lista.

Brijačkog naučnika prima odmah u svoj posao Franjo Strmoli Samobor.

Stolarski pomoćnik traži se kod Stjepana Lehpamera, Rude. Nastup odmah.

Oglas.

Prodaje se mlin, kraj mlina mala kućica, zatim kuća sa dvije sobe, kuhinje, dvije plivnice, štagalj, suša, dvorište, kraj dvorišta oranica i voćnjak u površini od 3/4 rali. Sve se nalazi u Gornjem Kraju broj 8. Poblizje kod Mate Kirina u Samoboru, kod kojega se može doznati i cijena.

LJEČILIŠTE u Samoboru

kraj Zagreba; prekrasni šumoviti goraki kraj sa ugodnom klimom. Moderno uređenje za hydro- i elektroterapiju, kupelji s ugljičnom kiselinom, masaža i dr. U lječilište primaju se bolesti živčanoga sustava, kronične bolesti dišnih i probavnih organa, te bolesti izmjenne tvrti. Upiti šalju se na: „Upravu lječilišta u Samoboru.“

Najkvalitetnije Pokućvo Najsolidnije Najjeftinije Pokućvo

Najbolje i najjeftinije

Pokućvo

I. hrvatska stolarska i tapetarska obrtna i vjerska učruga

kao član samal. ored. vjer. učruga. ZAGREB, Marije Valerije ul. 10, Nikolićeva 2. Domaći proizvod. Polakšice u plaćanju.

Pokućvo Najjeftinije Pokućvo

Kašalj izliječi

tko svoje zdravije voli. 0246 not. ovjer. svjedodžbi dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih pranih Karamela

sa tri omorika.

Lječnici su ih prokušali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, nahladama, suzavosti, nahladi ždrijeta te kašlja pripavcu. — Svjetčić po 20 i 40 fill., svežanj 80 fill. — Dobiva se kod

MIRKA KLEŠČICA
Ljekarnica u statovim anđjelu u Samoboru.

NOVOSTI! PATENT ALBUMI (ili realističkih slika samoborskih) koje su složene u formal razglednice sa vranjatom slikom starog grada samoborskog od 1776., te se može cijeli album poslati sa poštalicom od 5 fillira. Cijena je albuma samo 30 fillira a dobije se u štampari S. Šeta.

Izvršno stolno i okreпно piće jest lječkovita rudna voda.

LASINJA

Zastupstvo prodaje lasinjske vode za Samobor, preuzeo je potpisani, te je preporučuje svima, koji vole izvršnu rudnu i lječkovitu vodu.

E. Presečki, trgovina mješovitih robe.

Broj 2.908.
1908.

Predmet: Kontumac pasa.

Oglas.

Budući da iz novinskih vijesti proizlazi, da u čitavoj Kranjskoj vlada pasja bjesnoća epidemički, a u kotaru Krškem da se pokazalo već preko stotinu slučajeva pasje bjesnoće, to se posjednici pasa ozbiljno upozomju na strogo održavanje odredaba sadržanih glede kontumaca pasa u oglasu ovoga poglavarstva od 13. listopada 1908. br. 2908.

Načelnik Čop vr.

Studen je tu! — Ruke od studeni rado pucaju, koža postaje hrapavom, a lice gubi na ljepoti. Tko hoće svemu tomu izbjeći, neka upotrebljuje

MALVINA-CREM,

koji djeluje s najboljim uspjehom. Dobija se u ljekarnici M. Kleščića. Cijena lončiću K 1.20.

UMJETNI MLIN

ANDRO MASOBE u Samoboru, (Starogradska ulica broj 41).

Kupuje pšenicu svake količine uz najviše cijene.

Preporučujem slav. općinstvu moje skladište svakovrsnih

optičkih predmeta

kao n. pr. očala, cvikera i stakla za očale i cvikere svih brojeva itd. Popravci obavljaju se brzo i točno uz najumjerenije cijene.

IVAN SUBINI, urar, Samobor.

Ignjat Deutsch i brat

ZAGREB, Nikolićeva ulica 8. Gradjevni materijal i sve potrepštine za industrijalnu porabu.

Asfaltno poduzetništvo.

Jedino zastupstvo: Beočinske tvornice cementa. Telefon br. 290. — Bračjav: Ignjat Deutsch.

OBJAVA.

Častim se sl. općinstvu staviti do znanja, da će u „Hotelu Samobor“ velike prostorije preko zime biti zatvorene, samo će male prostorije u slastičarni biti otvorene.

U kojima se uvijek dobija svježih poslastica i drobnih slastica za čaj, nova torta „Mignon“ po 1 K 60 fill., uvijek finog maslaca (Butter), čaja i ruma. Pivo i vino u bocama, hladna jela i izvršna kava. Nedjeljom priređuje se naročito fini seniči.

U ostalom prima se svakovrsne porudžbine, za tačnost kojih jamči, i moli za mnogobrojni posjet velepoštovanjem

M. Vuja
poslovočkinja.

SKLADIŠTE

svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potrepština

PODRUŽNICA

R. A. SMEKAL

ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.

Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.

Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

Svoje velike skladište uvijek svježeg

Portland-Cementa

kao i suhog

gradjevnog drva

preporučuje

Stjepan Šoić.

Samoborskom listu.

OGLAS.

Od posjeda Gliznik i Zagrebčica prodat će se pojedine čestice

svake srijede i subote

u poslovnici gospoštije u Glizniku u 9 sati prije podne, a prodat će se čestice u općinama

Domaslovec, Strmec, Sv. Nedjelja, Rakovica i Molvica,

i to: šuma i razne ledine i sjenokoše.

Gospoštija Gliznik.